

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Володіна О. О. Кримінальна відповідальність за викрадення людини (аналіз складу злочину) / автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.08 / О. О. Володіна. – Харків, 2003. – 22 с.
2. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР / База даних «Законодавство України» / ВР України URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%-D0%B2%D1%80>.
3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III / База даних «Законодавство України» / ВР України URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
4. Рішення Європейського суду з прав людини від 10 травня 2001 р. у справі «Кіпр проти Туреччини» URL: <http://www.eurocourt.in.ua/Article.asp?Aldx=381>.
5. Уголовное законодательство Норвегии. СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2003. 375 с.
6. Уголовный кодекс Голландии. СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2001. 510 с.
7. Уголовный кодекс Дании. СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2001. 230 с.
8. Уголовный кодекс Республики Польша. СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2001. 234 с.
9. Уголовный кодекс Республики Сан-Марино. СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2002. 253 с.
10. Уголовный кодекс Федеративной Республики Германия. СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2003. 524 с.
11. Уголовный кодекс Франции. СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2002. 650 с.
12. Уголовный кодекс Швейцарии. СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2002. – 350 с.
13. Уголовный кодекс Швеции. СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2001. 320 с.

УДК 343.97:343.775

КРИМІНОЛОГІЧНА ТИПОЛОГІЯ ЗЛОЧИНЦІВ-НАДРОКОРИСТУВАЧІВ

CRIMINOLOGICAL TYPOLOGY OF CRIMINALS-THROTTENSHIP

Максіменцев М.Г.,

кандидат економічних наук

Харківського національного університету внутрішніх справ

Здійснено типологію осіб, які вчиняють злочинне порушення правил охорони та використання надр. За особливостями мотиваційного комплексу злочинної діяльності виділено корисливо-ординарний, корисливо-неординарний, нігілістичний та інфантильно-безвідповідальний типи. В межах корисливо-неординарного виділено три підтипи: експлуаторський, олігархічний, корисливо-нігілістичний. За ступенем «кримінальної зараженості» запропоновано розглядати випадковий, ситуативний та злісний типи. Здійснено кримінологічну типологію «чорних археологів», виділено та описано такі їх типи як «аматор», «кваліфікований шукач», «професіонал», відповідні підтипи.

Ключові слова: надра, надрокористування, злочинність, особа злочинця, типологія, кримінологічний тип.

Осуществлена типология лиц, совершающих преступное нарушение правил охраны и использования недр. По особенностям мотивационного комплекса преступной деятельности выделены корыстно-ординарный, корыстно-неординарный, нигилистический и инфантильно-безответственный типы. В пределах корыстно-неординарного выделено три подтипа: эксплуататорский, олигархический, корыстно-нигилистический. По степени «криминальной зараженности» предложено рассматривать случайный, ситуативный и злостный типы. Осуществлена криминалистическая типология «черных археологов», выделены и описаны такие их типы как «любитель», «квалифицированный искатель», «профессионал».

Ключевые слова: недра, недропользование, преступность, личность преступника, типология, криминалистический тип.

The article is devoted to the typology of persons committing a criminal violation of the rules for the protection and use of mineral resources. According to the peculiarities of the motivational complex of criminal activity, mercenary-ordinary, mercenary-non-ordinary, nihilistic and infantile-irresponsible types are distinguished. Within the selfish and extraordinary, there are three subtypes: exploitative, oligarchic, mercenary-nihilistic. According to the degree of «criminal infection», it is proposed to consider random, situational and malicious types. A criminological typology of «black archaeologists» was carried out, their types such as «amateur», «qualified seeker», «professional», and relevant subtypes were identified and described.

Key words: subsoil, subsoil use, crime, the identity of the criminal, typology, criminological type.

Постановка проблеми. Надрокористування – вельми специфічна сфера взаємодії людини і природи. Маючи в своїй основі економічні стимули, характер користування надрами визначається трьома діяльними домінантами: 1) ринкова вартість конкретних складових надр, прибутковість і соціальне значення їх використання; 2) технічні й технологічні можливості; 3) об'єктивно-екологічна (доступність, помірні негативні наслідки для навколишнього при-

родного середовища тощо) та правова допустимість відповідної діяльності. Повною мірою ці три домінанти ретранслюються й на кримінальні практики щодо користування надрами: вони визначають як мотиваційне підґрунтя, економіко-інституціональний їх зміст, так і природничо-деструктивний, екстенсивно-споживацький, абсолютно нерозумний по відношенню до природного середовища життя на планеті, майбутніх поколінь людей, характер, що

серед іншого відображається й у конструктивістських рисах таких практик. Відтак, злочинність у сфері надкористування постає міжінституційним кримінальним феноменом, відтворення якого репрезентує комплекс загроз біогенного, економічного, політичного характеру. Водночас, ефективна протидія цьому виду злочинності виявляється неможливою без формування адекватного наукового уявлення про осіб злочинців, про розмаїтість і типовість їх кримінологічно значущих рис.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові проблеми протидії злочинності у сфері надкористування у різні часи ставали предметом досліджень В. Ф. Баранівського, З. Б. Бахмудова, О. В. Виноградової, С. Б. Гавриша, Р. А. Гурбанова, Т. В. Корнякової, В. К. Матвійчука, Г. С. Поліщука, І. В. Попова, В. М. Присяжного, А. М. Притули, Б. Б. Тангієва, Ю. А. Турлової, А. М. Шульги та інших учених. Визнаючи їх ґрунтовний характер та значущість для кримінологічної доктрини й практики, зауважимо, що питання осіб злочинців-надкористувачів досліджені недостатньо повно, а їх кримінологічна типологія й досі не розроблена, кримінально-превентивна практика відповідна не специфікована.

Мета статті полягає у виділенні, описі та поясненні основних кримінологічних типів осіб злочинців-надкористувачів.

Виклад основного матеріалу. Типологія осіб злочинців-надкористувачів, зокрема, тих, хто вчиняє порушення правил охорони та використання надр, може бути здійснена з використанням узвичаєних кримінологічних підходів, які передбачають оперування мотиваційним критерієм та ступенем «кримінальної зараженості» особи. У зв'язку з цим до наукового обігу та використання в кримінально-превентивній практиці можливо запропонувати такі типи злочинців-надкористувачів.

1. За особливостями мотиваційного комплексу злочинної діяльності:

1. *Корисливо-ординарний тип*, до якого можна віднести більшість (близько 75%) з числа осіб досліджуваної категорії. Для них характерним є прагнення до отримання матеріальних благ від незаконного видобування корисних копалин як первинна самоціль в умовах браку необхідних засобів для існування, власного майнового забезпечення. Такі особи безпосередньо власним фізичним трудом незаконно видобувають корисливі копалини.

2. *Корисливо-неординарний тип* (близько 20%), який складається з трьох підтипів:

а) *експлуаторський підтип*, який проявляється серед організаторів кримінальних промислів у сфері видобування корисних копалин. Зазвичай, це особи, які мають високий стабільний дохід від нелегального надкористування, особисто, фізично не бере участі у безпосередньому видобуванні корисних копалин, не характеризується наявністю незадоволених майнових потреб. Злочинне надкористування виступає специфічним способом задоволення потреб у само актуалізації й соціальній безпеці через накопичення значної грошової маси;

б) *олігархічний підтип*, для якого властивим є поєднання владно-політичних повноважень з комерційною діяльністю у сфері надкористування. Це – один з найбільш небезпечних типів, який багато в чому визначає загальний стан злочинності у сфері надкористування в цілому. Слушними в цьому аспекті вважаємо висновки О. Ю. Бусол, яка зазначає, що загальна тенденція еволюції корупційних відносин в Україні в сучасний період – це поступове перетворення їх форм до олігархічної моделі. Олігархізація політичної влади в Україні є однією зі специфічних форм організованої корупційної злочинності. Специфіка полягає в тому, що для олігархізації характерно наявність еліти, яка бере на себе функцію управління масами в державі завдяки пасивності, недосконалості правової свідомості та культури громадян [1, с. 24]. Типовим для олігархічного угруповання є наявність політичного синдикату, що поєднує в собі друковані видання, контроль над телеканалами, має прямий вплив на відповідні політичні структури, партії, блоки. За 24 роки Україна досягла критичного рівня олігархізації, яка становить одну зі специфічних форм організованої, і за своєю суттю та наслідками, економічної злочинності та корупції [1, с. 17].

При цьому для олігархізації як феномену комерціалізованого істеблішменту, обґрунтовано вважає Ю. В. Орлов, властиве не тільки і не стільки наявність відповідної еліти, скільки спрямованість її діяльності у сфері політичних відносин. Така діяльність, націлена на отримання прибутку у його фінансовому вимірі, викривляє природу самих політичних відносин. Останні набувають аморального, маніпулятивного характеру [2, с. 532]. Відтак, інструменти політики (в тому числі й правотворчість, квазілегалізаційна, дозвоільна діяльність контролюючих, природоохоронних органів) використовуються для досягнення масштабних злочинних цілей. У зв'язку з цим і саме кримінальне надкористування часто прикривається цілком офіційними, непідробленими довільними документами, ґрунтується на не правових положеннях законодавчих і підзаконних актів. Тому і протидія цьому сегменту злочинності виявляється надто складною, виявляє себе на перетині обструкції базових чинників політичної корупційної злочинності;

в) *корисливо-нігілістичний підтип*, який, вчиняючи незаконне видобування корисних копалин, вдається до супутніх злочинів, нівелюючи значення й цінність інших благ, суспільних відносин, поставлених під кримінально-правову охорону. Це, зокрема, стосується осіб, які втягуються неповнолітніх у злочинну діяльність щодо незаконного видобування корисних копалин або експлуатують дітей на гірничих роботах.

3. *Нігілістичний (легковажно-безвідповідальний) тип* (близько 4,5%), якому властиво допущення порушення правил охорони та використання надр через необережність, або ж з непрямим умислом, який, зокрема, виявляється у сукупності цих злочинів із корупційними з боку суб'єктів контрольно-дозвоільної діяльності у сфері надкористування.

4. *Інфантильно-безвідповідальний тип* зустрічається вкрай рідко (0,5%). Для нього характерний низький рівень правової культури з питань спеціального природокористування, що й зумовлює допущення ним порушень правил охорони та використання надр. Так, наприклад, гр.-н М. впродовж з II кварталу 2007 р. по 19.04.2010 р., будучи директором ТзОВ «Горлиця», що по вул. Зелена, 62 в с. Добряни Городоцького району Львівської області, незаконно, для здійснення господарської діяльності, видобував корисні копалини загальнодержавного значення, а саме: без дозволу на спеціальне водокористування зі свердловини здійснював самовільне видобування підземної прісної води. В суді підсудний гр.-н М. вину визнав, показав, що коли розпочав свою діяльність у 2007 р., відразу виникла потреба у видобуванні та використанні води для кролів. Виготовивши гідрологічний висновок, використовував воду без спецдозволу, оскільки з ТзОВ «Горлиця» не укладений договір оренди на земельну ділянку, на якій розташована свердловина. Облік видобутої води на підприємстві не проводився та не фіксувався. Вчинене мотивує необізнаністю в законодавстві [3].

II. За ступенем «кримінальної зараженості»:

1. *Випадковий (пасивно-криміногенний) тип* (10%), для якого в цілому характерна позитивна спрямованість, відсутність попереднього кримінального досвіду. Водночас, правові вимоги у сфері надокористування не є особистісними імперативами, докіль не постає самоцінність. Злочин, як правило, вчиняється одноразово, для задоволення конкретної життєвої потреби та у зв'язку з виникненням сприятливих умов: доступністю корисних копалин, мінімального ризику викриття злочину.

Прикладом такого типу може бути гр.-н К, які у червні місяці 2015 р., попередньо домовившись з гр.-ном Б. щодо фізичної допомоги, вантажним автомобілем, знаючи про те, що ні він, ні гр.-н К. не отримували спеціального дозволу на користування надрами, гірничого відводу та земельну ділянку для користування надрами, приїхав автомобілем марки «Камаз» на берег річки Стрв'яз, неподалік с. Городовичі Слохинівської с/ради та м. Хирів Старосамбірського району Львівської обл., де «Камаз» було завантажено піщано-гравійною сировиною за допомогою трактора-екскаватора. В подальшому гр.-н К. вантажним автомобілем двічі піщано-гравійну сировину привозив де себе на підв'яз житлового будинку де її висипав. Гравій йому був потрібний для власних потреб облаштовувати в житловому будинку бетонну стяжку під підлогу [4].

2. *Ситуативний (послідовно-криміногенний) тип* (80%), характерною рисою якого є стійкість девіантогенної тенденції розвитку особистості, яка до вчинення злочинного надокористування вже допускала адміністративні проступки, в деяких випадках – вже мала кримінальний досвід. Вчинення злочину, передбаченого ст. 240 КК України, таким чином, постає законним результатом становлення негативних особистісних якостей. Останні втілюються у злочинній поведінці під впливом конкретної життєвої ситуації.

3. *Злісний (активно-криміногенний) тип* (10%), в якому можливо виділити два підтипи:

1) *професійно-неординарний підтип*, для якого злочинне надокористування виступає тривалим кримінальним промислом. Така особа має відповідні знання, спеціалізацію, кваліфікацію у сфері організації чи здійснення незаконного видобування корисних копалин, в тому числі й в аспекті створення та організаційного підтримання функціонування корупційних схем у сфері надокористування. Неординарним він названий нами з певною умовністю, аби відмежувати його від узвичаєного в кримінології розуміння професійного (загальнокримінального) злочинця;

2) *криміногенно-нігілістичний підтип*, для якого вчинення злочинного надокористування може мати і одноразовий характер, але бути одним з епізодів загального кримінального «драйву» (у термінології К. Лоренца), антисуспільного способу життя, пов'язаного з постійним вчиненням різномірних злочинів без вираженої кримінальної спеціалізації.

Так, прикладом подібного кримінального «драйву» може бути діяльність гр.-на Ш., який вчинив злочин, передбачений ч. 2 ст. 240 КК України, але раніше вже був неодноразово засуджений, а саме:

- 04.12.2008 року Жовтневим районним судом м. Кривого Рогу Дніпропетровської області за ч. 1 ст. 213 КК України до 150 годин громадських робіт;

- 21.05.2010 року Жовтневим районним судом м. Кривого Рогу Дніпропетровської області за ч. 1 ст. 384 КК України до 1 року обмеження волі;

- 22.12.2009 року Саксаганським районним судом м. Кривого Рогу Дніпропетровської області за ч. 2 ст. 366, ч. 2 ст. 212, 70, 72 КК України до 2 років позбавлення волі з випробуванням на 2 роки з позбавленням права займати посаду керівника підприємства строком на 1 рік;

- 20.09.2013 року Саксаганським районним судом м. Кривого Рогу за ч. 1 ст. 213 КК України до покарання у виді 100 годин громадських робіт;

- 17.06.2014 року Саксаганським районним судом м. Кривого Рогу за ч. 2 ст. 389, 69 КК України до покарання у виді 60 годин громадських робіт, на підставі ст. 71 КК України частково приєднане невідбуте покарання за вироком Саксаганського районного суду м. Кривого Рогу від 20.09.2013 року та остаточно призначене покарання у виді 70 годин громадських робіт;

- 12.03.2015 року Держинським районним судом м. Кривого Рогу за ч. 1 ст. 309 КК України до одного року позбавлення волі, на підставі ст. 70 ч. 4, п. г ч. 1 ст. 72 КК України частково приєднане покарання за вироком Саксаганського районного суду м. Кривого Рогу від 17.06.2014 року та остаточно призначене покарання у виді 1 року 3 днів позбавлення волі;

- 30.04.2015 року Довгинцівським районним судом м. Кривого Рогу за ч. 2 ст. 309 КК України до 2 років позбавлення волі, на підставі ч. 4 ст. 70, 72 КК України частково приєднане невідбуте покарання за вироком Саксаганського районного суду від 17.06.2014 року та остаточно призначене покарання 2 роки 5 днів позбавлення волі;

- 08.10.2015 року Довгинцівським районним судом м. Кривого Рогу за ч.2 ст. 309 КК України до 2 років позбавлення волі, на підставі ч. 4 ст. 70 КК України шляхом поглинання більш суворого покарання за попереднім вироком Довгинцівського районного суду від 30.04.2015 року остаточно призначити покарання 2 роки 1 місяць 5 днів позбавлення волі, на підставі ст. 71 КК України шляхом частково складання покарань за попереднім вироком Дзержинського райсуду від 12.03.2015 року призначити покарання 2 роки 1 місяць 5 днів позбавлення волі [5].

Звертаючись до аналізу осіб, які здійснюють незаконне проведення археологічних розвідок, розкопок на об'єкті археологічної спадщини, варто вказати на очевидний брак формалізованої, систематизованої емпіричної інформації. З огляду на те, що кількість засуджених осіб і матеріалів кримінальних справ (проваджень), по яким встановлена особа злочинця є недостатніми для забезпечення репрезентативності структурних даних по таким особам, в нашому дослідженні ми обмежились лише їх типологією, що ґрунтується в основному на експертних оцінках, а також повідомленнях, журналістських сюжетів у ЗМІ та виражають найбільш узагальнену модель диференціації таких осіб. Ця модель передбачає такі кримінологічні типи «чорних археологів» за критерієм рівня їх археологічних знань та навичок пошукової діяльності:

1. Аматори (сленгові назви: «шпана», «требуха», «сліпиши», близько 35%) – особи без спеціальної підготовки, досвіду проведення пошукових робіт, розкопок. Як правило – чоловіки, віком до 30 років, не працюючі, не одружені. В основному здійснюють пошук й незаконне вилучення артефактів з місць проведення легальних розкопок (вночі, на законсервованих об'єктах, у періоди технологічних перерв тощо). Такі роботи здійснюються безсистемно, часто з пошкодженням археологічних об'єктів. Близько п'ятої частини аматорів – особи, які уникають місць легальних археологічних розкопок, а, орієнтуючись на показники попиту на старожитності, а також предмети часів Другої Світової війни, здійснюють самостійний пошук з використанням металошукачів.

2. Кваліфіковані шукачі (сленгові назва: «мародери», «баклани», близько 60–63%) – особи, які мають первинні знання в галузі археології, володіють певними навичками проведення розкопок, археологічних розвідок, використовують новітні зразки археологічної техніки, потужні металошукачі, які можуть визначити точне місцезнаходження об'єкту, розміром з металеву монету під землею на глибині 5–6 м. Характеризуються системністю діяльності, контактами в середовищі легальних археологів.

3. Професіонали (сленгові назви: «чорні архи», «курганщини», «бугровики», «дігтери» – не більше 2%) – категорія нелегальних шукачів, які мають вищу освіту, володіють розвиненими навичками пошукових робіт, розкопок, значний досвід археологічної діяльності. Цікаво відмітити, що діяльність професійних «чорних археологів» часто супроводжується участю осіб, які спеціалізуються на пошуку інфор-

мації в архівних документах, інших історичних джерелах (сленгові назви «архівщик», «відун»). Останні, як правило, обізнані у питаннях історії конкретної місцевості (красзнавці) та лише постачають інформацію, не беручи безпосередньої участі у розкопках.

В свою чергу серед професіоналів як кримінологічного типу «чорних археологів» можливо виділити декілька підтипів за критерієм злочинної спеціалізації, а саме:

1) *«мілітаристи»* (*«трофейники»*, *«бойовики»*) – спеціалізуються на розкопках об'єктів, що містять матеріальні сліди бойових дій. В основному йдеться про бойові дії часів Другої Світової війни. На «чорному ринку» в Україні особливу цінність мають елементи форменого однострою елітних підрозділів нацистських військ (СА, СД, СС), а також так звані «медальйони смерті» – елементи натільних жетонів з особистим номером бійця Вермахту (їх пошук в основному здійснюється за персональним замовленням іноземних громадян – родичів зниклого безвісті, адвокатів). Втім, є й такі, хто спеціалізується виключно на зброї XIII-XVIII ст.ст., які в основному діють на території Волинської, Хмельницької та Львівської областей;

2) *«копачі»* (*«пірати»*) – спеціалізуються на пошуку й видобування з надр дорожочинностей: оброблене дорожочинне каміння, метали, ювелірні вироби, монети, витвори мистецтва. Об'єктами нелегальних пошукових робіт таких осіб стають курганні могильники та некрополі;

3) *«битовики»*, які спеціалізуються на пошуках предметів побутового вжитку, одягу, знаряддя праці. Свої «роботи» ведуть на городищах, поселеннях, стоянках, земляних укріпленнях.

Таким чином, зважаючи на те, наскільки розгалуженою може бути типологічна система осіб, які незаконно проводять археологічні розвідки, розкопки на об'єктах археологічної спадщини, можна з упевненістю стверджувати, що «чорна археологія» є функціонально та ґносеологічно самостійним феноменом, специфічним різновидом кримінальних практик, що відтворюються на інституціональному порубіжжі економічної, екологічної, організованої злочинності, але в соціально-конструктивістських контурах відносин надрокористування. Тож відомості про «чорних археологів» доповнюють палітру особистісних варіацій, які дають свої плоди у виді злочинного надрокористування та мають враховуватись при розробці заходів протидії його поширенню.

Висновки. В результаті проведеного дослідження сформовано типологію осіб, які вчиняють злочинне порушення правил охорони та використання надр. За особливостями мотиваційного комплексу злочинної діяльності виділено корисливо-ординарний, корисливо-неординарний, нігілістичний та інфантильно-безвідповідальний типи. В межах корисливо-неординарного виділено три підтипи: експлуататорський, олігархічний, корисливо-нігілістичний. За ступенем «кримінальної зараженості» запропоновано розглядати випадковий (пасивно-криміно-

генний), ситуативний (послідовно-криміногенний) та злісний (активно-криміногенний) типи. В межах останнього виділено професійно-неординарний та криміногенно-нігілістичний підтипи.

Здійснено кримінологічну типологію «чорних археологів». За критерієм рівня їх археологічних знань та навичок пошукової діяльності виділено та описано типи «аматор», «кваліфікований шукач», «професіонал». В структурі останнього виділено три підтипи за критерієм злочинної спеціалізації, а

саме: «мілітаристи», які спеціалізуються на розкопках об'єктів, що містять матеріальні сліди бойових дій; «копачі» – пошук й видобування з надр ювелірних виробів, прикрас; «битовики» – спеціалізуються на пошуках предметів побутового вжитку, одягу, знаряддя праці. Злочинці-професіонали вказаної категорії мають, як правило, вищу освіту, зв'язки з працівниками архівів, музеїв, краєзнавців, володіють розвиненими навичками пошукових робіт, розкопок, значний досвід археологічної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бусол О. Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні у контексті сучасної антикорупційної стратегії : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.08. К., 2015. 39 с.
2. Орлов Ю. В. Політико-кримінологічна теорія протидії злочинності : монографія. Х. : Діа Плюс, 2016. 656 с.
3. Вирок Городоцького районного суду Львівської області від 22.12.2010. URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/61610198>.
4. Вирок Старосамбірського районного суду Львівської області. Справа № 455/1401/15-к. URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55919611>.
5. Вирок Криворізького районного суду Дніпропетровської області. Справа № 177/1111/15-к. URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55572493>.

УДК 343.01

СПЕЦИФІЧНІ ОЗНАКИ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ

SPECIFIC CHARACTERISTICS OF ORGANIZED CRIMINAL ACTIVITY IN THE FIELD OF TAXATION

Падалка А.М.,

*кандидат юридичних наук,
заступник директора*

ТОВ «Юридична компанія «Доцільність»

В статті досліджено криміналістичне пізнання сутності організованої злочинності у сфері оподаткування, встановлення закономірностей, пов'язаних зі специфікою злочинного колективу, дій, методів, способів злочинної організованості у даній сфері, що має певне наукове і практичне значення.

Ключові слова: організована злочинна група, економічна організована злочинність, специфічні ознаки, ознаки організованої злочинності у сфері оподаткування.

В статье исследовано криминалистическое познание сущности организованной преступности в сфере налогообложения, установлены закономерности, связанные со спецификой преступного коллектива, действий, методов, способов преступной организованности в данной сфере, что имеет определенное научное и практическое значение.

Ключевые слова: организованная преступная группа, экономическая организованная преступность, специфические признаки, признаки организованной преступности в сфере налогообложения.

The article deals with criminological knowledge of the essence of organized crime in the field of taxation, the establishment of regularities related to the specifics of the criminal group, actions, methods, methods of criminal organization in this field, which has some scientific and practical significance.

Key words: organized criminal group, economic organized crime, specific features, signs of organized crime in the field of taxation.

Постановка проблеми. Наукове пізнання феномена організованої злочинності у сфері оподаткування викликає необхідність збільшення обсягу інформації з метою з'ясування сутності даного виду злочинності, встановлення закономірностей виникнення, формування, функціонування організованих

злочинних груп, розвитку їх кримінальної діяльності і організації ефективного розслідування злочинів, скоєних організованими групами, злочинними організаціями, спільнотою.

Пізнати організовану злочинність, відповідно до теорії соціальних систем, це значить з'ясувати